

ΚΛΙΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗ

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἔτησια διὰ μὲν τοὺς ἐνταῦθα
κ. κ. συνδρομητὰς δρ. Ν. Δ. 12.
Διὰ τοὺς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν φρ. 18.
Διὰ τὰ δημόσια γραφεῖα φρ. 20.

«Πατὴρ καὶ μητὴρ καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμώτε-
ρόν ἔστιν ἢ πατὴρ καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον.» (Πλάτων.).

Διὰ πᾶσαν εἰδοποίησιν μέχρι τοῦ
δέκα στίγων δραχμᾶς. 3.
Διατριβαὶ καὶ δικαστικαὶ καταχω-
ρίσεις κατ' ἀποκοπήν.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΛῆ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

ΕΠΙΤΩΝ ΕΜΕΣΤΩΤΩΝ.

[Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον]

Ἀπέναντι τσαούτης ἀγρίας θηριωδίας, ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἠθέλομεν αὐχῆττον ἐννοήσαι τὸν λόγον τῆς παραδοχῆς τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως, ἐὰν ἡ ὑπαρξίς λευκῶν δούλων ἐν Τουρκίᾳ ἐδύνατο νὰ ἐπιρρώσῃ τὰς ἐκλειπούσας δυνάμεις τοῦ ἀσθενοῦς· ἀλλ' ἐὰν, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύεται, ἡ πανηγυρική ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως, ἐπιτείνει μὲν τὴν κακονομίαν τῆς κρατούσης φυλῆς, ἐπαυξάνει δὲ τὴν ἀπόγνωσιν τῶν κεκρατημένων, δὲν ἀπαλλάττει δὲ τὴν Τουρκίαν ἀπὸ τῶν καταθιβρωσόντων τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ἐμφυλίων σπαραγμῶν, τίς ἡ πρακτικὴ ἀξία τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴ ἡ ἀφιλοκερδῆς καὶ γενναίω φρων Γαλλία περιπαθῶς ἀσπάζεται σήμερον, ἴσως ὅπως καὶ κατὰ τοῦτο ἀπαρνήθη τὰς ἱπποτικωτάτας παραδόσεις τῶν χριστιανικωτάτων αὐτῆς βασιλέων;

Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Τουρκίας καὶ ὑφ' ἑτέραν τινὰ ἐποψίαν, τὴν οικονομικὴν, εἶναι ἐν τῶν διδακτικωτάτων δι' ἡμᾶς παραδειγμάτων.

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Τουρκία ἐπαύσε δημεύουσα τὴν περιουσίαν τῶν ὑπῆκόων αὐτῆς καὶ κηδελεύουσα τὰ νομίσματά τῆς, ἠναγκάσθη, ὡς γνωστόν, νὰ συνομολογήσῃ ἀλλεπάλληλα δάνεια, ἐνεκα τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον αὐτῆς χρέος ἀναβαίνει σήμερον εἰς τὸ μέγα ποσὸν τῶν διακοσίων ἑκατομμυρίων λιρῶν. Ὑποχρεουμένη δὲ ὡς ἐκ τούτου, ν' ἀποσπᾷ ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτῆς εἰσπράξεων τὸν τόκον καὶ τὸ χρεώλυτρον τοῦ ὑπερόγκου τούτου χρέους, καὶ μὴ δυναμένη διὰ τοῦ ὑπολοίπου τῶν ἐτησίων αὐτῆς πόρων νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας τῆς διοικήσεως, περιέπεσεν ὡς

ἐξ ἀναποδράστου ἀνάγκης, εἰς οικονομικὴν ἀμηχανίαν, ἣτις ἦτο ἀδύνατον ἄλλως νὰ προληφθῇ, εἰμὴ ἐὰν τὰ ἐκ δανείων κεφάλαια κατεβάλλοντο πρὸς ἐμφύχωσησιν τῶν παραγωγικῶν τῆς χώρας δυνάμεων. Ἀλλὰ τούτου μὴ γενομένου, ἡ οικονομικὴ αὐτῆς κατὰπτωσις ἦτο ἀναπόδραστος. Ἐν τούτοις ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῆς Ἐρζεγοβίνης, αἱ δαπάναι ὑπερηύξησαν καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν τόκων τοῦ δημοσίου χρέους κατέστη ἀνέφικτος.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ Ὀθωμανικὴ κυβέρνησις, μὴ δυναμένη νὰ συνομολογήσῃ νέα δάνεια, κατέφυγεν εἰς τοὺς πειθαναγκαστικούς ἐράνους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀνεπαρκῶν ἀποδειχθέντων, ἐπιχειρεῖ σήμερον ἔργον λίαν ἐπιζημιον, ἔργον ὀλεθριώτατον, τὴν εἰσαγωγὴν χαρτονομίσματος, τὴν ὁποίαν οὔτε ἡ σύνοσις τοῦ Μεγάλου βεζίρου, οὔτε ἡ δεδοκιμασμένη ἀπειρία τοῦ Κ. Φόστερ. Γεν. Διευθυντοῦ τῆς αὐτοκρατορικῆς Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς, ἠδυνήθησαν ν' ἀποστείλωσιν.

Ἐξετάσωμεν διὰ βραχέων τὰ γενικώτερα ἀποτελέσματα τοῦ παρακεκινδυνευμένου τούτου οικονομικοῦ πραξικοπήματος καὶ προσπαθήσωμεν ν' ἀποφύγωμεν ἀπ' ἀρχῆς ἐπιμελῶς τὴν πρόδηλον πλάνην τῶν ἀξιούτων νὰ ἐκφράσωσι διὰ τοῦ αὐτοῦ ὅρου δύο ἀξίας ἀπ' ἀλλήλων οὐσιωδῶς διαφερούσας, τὰ χαρτονομίσματα λέγω, καὶ τὰ γραμμάτια τῶν τραπεζῶν.

Γὰρ ὄντι, τὸ χαρτονόμισμα, ὡς γνωστόν, εἶναι ἐγγράφον βεβαιοῦν τὴν χρέωσιν τῆς ἐκδούσης αὐτὸ Κυβερνήσεως, ἐγγράφον ἀναπληροῦν δὴθεν ὑπὸ μορφήν νομισματικὴν, τὴν χρεῖαν τῶν πολυτίμων μετάλλων. Ἀλλὰ ποῦ σφηρίζεται ἡ ἀξία αὐτοῦ; τίς ἡ πραγματικὴ ἐγγύησις τῆς ἐξαργυρώσεώς του;

Αἱ μὲν τράπεζαι ἐκδίδουσαι γραμμάτια ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξαργυρώσωσιν αὐτὰ, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῶν, καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, ὡς ἐκ τοῦ ὄργανου αὐτῶν, δύνανται εὐχερῶς νὰ

ἐκπληρώσωσι, διὰ τε τοῦ μετοχικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου καὶ διὰ τοῦ χαρτοφυλακίου τῶν ἀλλ' αἱ Κυβερνήσεις, αἱ ἐκτυποῦσαι καὶ θέτουσαι εἰς κυκλοφορίαν χαρτονομίσματα, τίνα ἐγγύησιν, τίνα ἀσφάλειαν, περὶ ἐξαργυρώσεως αὐτῶν, παρέχουσι τοῖς χρωμένοις αὐτοῖς; λέγεται τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ μνημονεῦτε μάλιστα, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου τὸ παράδειγμα τῆς ἀγγλικῆς Τραπεζῆς, ἣς τὰ γραμμάτια στηρίζονται, κατὰ τὸν λόγον τῶν 14 ἑκατομμυρίων λιρῶν, ἐπὶ τῆς Κυβερνητικῆς πίστεως· (1), λησμονεῖτε δὲ ὅτι τὰ γραμμάτια τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς δὲν ἔχουσι ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν· ἐξ οὗ δὴλον, ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ πίστις ἐν Ἀγγλίᾳ ἐξομοιοῦται μὲ πραγματικὸν κεφάλαιον, μὲ ὑλικώτατον χρῆμα.

Παρατηρητέον προσέτι, ὅτι τὰ 14 ἑκατομμύρια λιρῶν τοῦ δημοσίου χρέους, ἀνθ' οὗ ἡ Ἀγγλικὴ Τράπεζα ἐκδίδει ἰσάριθμα γραμμάτια, δὲν πολλαπλασιάζονται κατὰ τὸ δοκοῦν τῇ Κυβερνήσει, οὐδ' εἶναι δυνατόν τὰ γραμμάτια τῶν Τραπεζῶν, νὰ πολλαπλασιασθῶσιν ἐπ' ἀπειρον, καθότι ὑπερβάντα ὅρον τινὰ σχετικὸν πρὸς τὸ σύνολον τῶν συναλλαγῶν, ἀναγκάτως ἐπανέρχονται εἰς τὰς Τραπεζὰς, ὅπως ἐξαργυρωθῶσιν· ἀλλὰ Κυβερνήσις, ἣτις ἐκδίδει χαρτονόμισμα, οὐδέποτε κλονίζει τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ τῶν νομισμάτων, ὅπερ προτίθεται διὰ χαρτίου ν' ἀναπληρώσῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἰδίων ἀναγκῶν αὐτῆς. Ὡστε ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβερνήσις ἐκδίδουσα σήμερον χαρτονομίσματα τριακοσίων ἑκατομμυρίων γροσίων, δύναται τὴν ἐπιούσαν, δυνάμει νεωτέρου Διατάγματος, νὰ διπλασιάσῃ καὶ δεκαπλασιάσῃ αὐτὰ, μὴ ὑποχρεουμένη νὰ τὰ ἐξαργυρώσῃ.

(1) Ὁρα Μελέτης περὶ χρημάτων, ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰωάννου Σ. Ζωγράφου, σελ. 31. κ. λ.
[Ἔπεται συνέχεια.]

